

Кафедра громадського здоров'я

**Методичні рекомендації до виконання
кваліфікаційної роботи магістра**

Освітній рівень:	<u>Другий (магістерський)</u>
Галузь знань	<u>22 «Охорона здоров'я»</u>
Спеціальність	<u>229 «Громадське здоров'я»</u>
Освітня програма:	<u>229 «Громадське здоров'я»</u>

Укладачі:

Грузєва Тетяна Степанівна – завідувач кафедри громадського здоров'я НМУ імені О.О. Богомольця, доктор медичних наук, професор;

Паламар Борис Іванович – директор Навчально-наукового інституту громадського здоров'я та профілактичної медицини НМУ імені О.О. Богомольця, доктор медичних наук, професор;

Галієнко Людмила Іванівна – професор кафедри громадського здоров'я НМУ імені О.О. Богомольця, доктор медичних наук, доцент;

Гречишкіна Наталія Володимирівна – доцент кафедри громадського здоров'я НМУ імені О.О. Богомольця, кандидат медичних наук, доцент;

Іншакова Ганна Вадимівна – доцент кафедри громадського здоров'я НМУ імені О.О. Богомольця, кандидат педагогічних наук, доцент;

Литвинова Любов Олександрівна – доцент кафедри громадського здоров'я НМУ імені О.О. Богомольця, кандидат медичних наук, доцент;

Рецензент:

Любінець Олег Володимирович – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри громадського здоров'я факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького МОЗ України.

Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи магістра за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» : Метод. рекомендації / Уклад. Т. С. Грузєва, Б. І. Паламар, Л. І. Галієнко, Н. В. Гречишкіна, Г. В. Іншакова, Л. О. Литвинова. К. : Вид-во НМУ імені О.О. Богомольця, 2023. 26 с.

Схвалено Цикловою методичною комісією зі спеціальності 229 «Громадське здоров'я» Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, протокол засідання від 31 жовтня 2023 р. № 3.

Затверджено Вченою радою Навчально-наукового інституту громадського здоров'я та профілактичної медицини Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, протокол засідання від 9 листопада 2023 р. № 2.

ЗМІСТ

1	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
2	ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	5
3	КЕРІВНИЦТВО КВАЛІФІКАЦІЙНОЮ РОБОТОЮ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ЇЇ ПІДГОТОВКИ	5
4	СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА ВИМОГИ ДО ЇЇ ЗМІСТУ	6
5	ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	9
6	ПОРЯДОК АНТИПЛАГІАТНОЇ ПЕРЕВІРКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	13
7	ПОРЯДОК І ТЕРМІНИ ПОДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ДО ЗАХИСТУ	14
8	ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	15
	ДОДАТКИ	19

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи магістра за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я», галузі знань 22 «Охорона здоров'я» розроблено у відповідності до положень чинної нормативно-правової бази підготовки магістрів громадського здоров'я, зокрема Закону України «Про вищу освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» зі змінами від 01.02.2017 р. № 53, стандарту вищої освіти за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України від 12.12.2018 № 1383, «Положення про порядок оцінювання знань студентів під час поточного та кінцевого контролю з дисципліни в НМУ імені О.О. Богомольця», затвердженого Вченою Радою НМУ імені О.О. Богомольця, від 05.09.2019 р. № 1; «Положення про організацію освітнього процесу в Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця», затвердженого Вченою Радою НМУ імені О.О. Богомольця, від 25.02.2021 р. № 9, «Положення про академічну доброчесність у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця», затвердженого Вченою Радою НМУ імені О.О. Богомольця, від 25.06.2020 р. № 12.

Освітньо-кваліфікаційний рівень магістра громадського здоров'я передбачає набуття випускником магістратури у процесі навчання інтегральної компетентності – здатності вирішувати складні завдання і проблеми у галузі громадського здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Виконання і захист кваліфікаційної роботи є завершальним етапом навчання у закладі вищої освіти, формою атестації осіб, що навчаються. Самостійна підсумкова кваліфікаційна робота дає змогу виявити рівень засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних знань та практичної підготовки, їх здатність до самостійної роботи у сфері громадського здоров'я та вміння приймати обґрунтовані рішення в конкретних умовах практичної діяльності.

Метою кваліфікаційної роботи є систематизація, закріплення та поглиблення теоретичних знань, набутих під час навчання на другому (магістерському) рівні освіти за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я», та демонстрація вміння застосовувати їх до вирішення практичних завдань у сфері громадського здоров'я.

Методичні рекомендації визначають та висвітлюють основний порядок підготовки і захисту кваліфікаційної роботи магістра, а також вимоги до її змісту та оформлення.

Кваліфікаційна робота має бути самостійною працею здобувача вищої освіти. Зміст кваліфікаційної роботи магістра зі спеціальності 229 «Громадське здоров'я» повинен демонструвати набутий рівень інтегральної, загальних та спеціальних (фахових) компетентностей здобувача, що відповідають сучасній професіограмі фахівця громадського здоров'я і є основою для професійної діяльності. Кваліфікаційна робота засвідчує засвоєння сучасних концепцій збереження та зміцнення здоров'я населення, соціальних орієнтирів, підтверджує фахову та наукову комунікацію здобувача, а також оволодіння інноваційними технологіями епідеміології та промоції здоров'я. Основою змісту кваліфікаційної роботи повинна бути нова інформація, яка містить в собі узагальнення певних явищ, фактів і закономірностей формування здоров'я, моніторингу загроз для громадського здоров'я, методів та заходів щодо профілактики захворювань. Цим обумовлений інноваційний характер знань слухачів та їх здатність використовувати набуті знання та вміння у вирішенні складних завдань і проблем у галузі громадського здоров'я.

Терміни виконання та захисту кваліфікаційної роботи визначаються навчальними планами підготовки магістрів за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я».

2. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Робота над написанням кваліфікаційної роботи зі спеціальності 229 «Громадське здоров'я» відбувається впродовж визначеного навчальним планом семестру, її виконання регламентується рішеннями кафедри й складається з наступних основних етапів:

1. Вибір та затвердження теми кваліфікаційної роботи магістра.
2. Ознайомлення з літературними джерелами за темою кваліфікаційної роботи.
3. Складання та затвердження завдання на кваліфікаційну роботу.
4. Проведення досліджень і написання тексту кваліфікаційної роботи.
5. Оформлення кваліфікаційної роботи.
6. Антиплагіатна перевірка кваліфікаційної роботи.
7. Рецензування кваліфікаційної роботи.
8. Підготовка до захисту і захист кваліфікаційної роботи.

Вибір теми кваліфікаційної роботи. Теми кваліфікаційних робіт визначаються кафедрою громадського здоров'я, яка є випускаючою за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я», галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Магістрантам надається право вибору теми роботи із запропонованих, або обрати власну тематику обґрунтувавши доцільність її розроблення.

Назва теми кваліфікаційної роботи повинна відповідати спеціальності 229 «Громадське здоров'я» та суті вирішеного наукового завдання, вказувати на мету і предмет наукового дослідження та його завершеність.

Вибору теми кваліфікаційної роботи сприяє ознайомлення з новими результатами досліджень у суміжних сферах науки (менеджмент, економіка, право, соціологія, державне управління тощо). Суттєвою допомогою у виборі теми може стати ознайомлення з науковими виданнями, а також консультації з науковим керівником, у результаті яких можна визначити коло питань, що є недостатньо дослідженими. Вибір теми дає можливість з'ясувати сутність ідеї, яка розробляється, новизну та актуальність, а також практичне значення роботи.

Здобувач самостійно (або з допомогою керівника) обирає тему кваліфікаційної роботи із переліку тем кафедри. Здобувач вищої освіти може запропонувати свою тему дослідження за умови обґрунтування доцільності її розроблення, враховуючи певні виробничі та наукові інтереси, що проявилися під час написання курсових робіт (проектів), участі у студентських наукових конференціях, протягом навчальних та виробничих практик та стажувань.

Після ознайомлення з літературними джерелами стосовно досліджуваного актуального теоретичного завдання (підручники, навчальні посібники, монографії, наукові статті, матеріали конференцій, інтернет-ресурси тощо) здобувач вищої освіти вже має певну думку про напрям свого дослідження і готовий до складання плану, який повинен мати: вступ, 3 розділи (своєю чергою поділяються на підрозділи), висновки, список використаних джерел і додатки.

Наукове керівництво кваліфікаційною роботою магістра здійснюється провідними фахівцями випускаючої кафедри із вченими званнями або науковими ступеннями.

Тема кваліфікаційної роботи закріплюється за здобувачем вищої освіти на підставі його особистої заяви на ім'я директора Навчально-наукового інституту громадського здоров'я та профілактичної медицини (додаток 1). Перелік тем кваліфікаційних робіт та їх керівників розглядається на засіданні Вченої ради Навчально-наукового інституту громадського здоров'я та профілактичної медицини. Після схвалення Вченою радою, теми кваліфікаційних робіт та наукові керівники затверджуються наказом по Університету.

3. КЕРІВНИЦТВО КВАЛІФІКАЦІЙНОЮ РОБОТОЮ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ЇЇ ПІДГОТОВКИ

Будь-яке наукове дослідження – від творчого задуму до остаточного оформлення наукової праці – здійснюється магістрантом персонально, але під контролем наукового

керівника і випускаючої кафедри. З окремих спеціальних питань дослідження (за необхідності) магістрант працює з консультантами.

Керівником кваліфікаційної роботи магістра призначається провідний фахівець у відповідній галузі знань (професор, доцент) закладу вищої освіти, затверджується кандидатура на засіданні випускаючої кафедри та відповідним наказом по закладу вищої освіти. За одним керівником закріплюється не більше п'яти здобувачів, що навчаються на другому (магістерському) рівні вищої освіти, одночасно. Кваліфікаційну роботу здобувач вищої освіти виконує в Університеті та/або за рекомендацією випускаючої кафедри на базі установ, закладів, наукових інститутів тощо, які є базами практики та стажування.

Обов'язки наукового керівника кваліфікаційної роботи:

- запропонувати актуальну тему роботи, яка відповідає вимогам стандарту вищої освіти;
- видати завдання на кваліфікаційну роботу з визначеними термінами виконання розділів та подання роботи в екзаменаційну комісію (додаток 2);
- контролювати роботу здобувача вищої освіти, рекомендувати необхідні матеріали;
- консультивати та організовувати роботу здобувача вищої освіти з усіх питань підготовки кваліфікаційної роботи;
- інформувати на засіданні кафедри про виконання здобувачами вищої освіти календарного плану підготовки роботи та при суттєвому відхиленні від календарного плану порушувати питання про призупинення навчання;
- перевірити кваліфікаційну роботу та оцінити її;
- написати відповідно до вимог аргументований відгук на кваліфікаційну роботу;
- провести підготовку здобувача вищої освіти до захисту кваліфікаційної роботи;

Керівник має бути присутнім на захисті кваліфікаційної роботи на засіданні екзаменаційної комісії (ЕК).

Для підвищення рівня організації роботи над кваліфікаційною роботою складається календарний план її виконання за розділами. У процесі підготовки роботи магістрант знаходиться в постійному контакті з керівником, який спрямовує його працю, а також контролює перебіг виконання графіка. У процесі роботи над кваліфікаційною роботою магістрант доповідає про основні її положення на кафедрі, де обговорюються результати дослідження і визначається ступінь її готовності. Керівник і кафедра визначають основні напрями доопрацювання кваліфікаційної роботи. Після доробок магістрант подає роботу керівникові, який, переглянувши її, дає дозвіл на остаточне оформлення рукопису.

Перевірку правильності оформлення роботи здійснює керівник кваліфікаційної роботи магістра. Кваліфікаційна робота магістра послідовно підписується: магістрантом, керівником кваліфікаційної роботи, гарантом освітньо-професійної програми, який одночасно є відповідальним за контроль дотримання стандарту та затверджується завідувачем кафедри.

Завершена кваліфікаційна робота магістра з відгуком керівника направляється на рецензування до зовнішнього рецензента, який надає магістрантові рецензію на кваліфікаційну роботу.

Кваліфікаційна робота магістра виконується виключно українською мовою та подається у вигляді спеціально підготовленого рукопису в твердій палітурці.

4. СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА ВИМОГИ ДО ЇЇ ЗМІСТУ

Після етапу вибору теми кваліфікаційної роботи магістрант має розробити її структуру (скласти план).

Порядок подання наукових матеріалів повинен забезпечувати внутрішній логічний зв'язок у такому вигляді, який вважатиметься автором найкращим і найбільш переконливим для розкриття свого творчого задуму.

Робота повинна включати:

- титульний аркуш (додаток 3);

- зміст;
- перелік умовних позначень (за необхідності);
- вступ;
- основну частину (як правило, три розділи);
- висновки;
- список використаних джерел (додаток 4);
- додатки (за необхідності).

Титульний аркуш роботи містить найменування закладу вищої освіти, в якому виконано роботу; назву роботи; шифр і найменування спеціальності, групу, в якій навчався магістрант, його прізвище, ім'я та по батькові; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ініціали наукового керівника; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ініціали гаранта освітньої програми; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ініціали завідувача кафедри; місто і рік. Зразок оформлення титульного аркушу наведено в додатку 3.

Після титульного аркуша розміщується **зміст**. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, загальних висновків, додатків, списку використаних джерел тощо. Найменування у змісті повинні точно повторювати заголовки в тексті. Скорочення або подання їх в іншому формулюванні, послідовності та підпорядкуванні, порівняно із заголовками в тексті, неприпустимі. Заголовки та рубрикації однакових ступенів необхідно розміщувати один під одним. Усі заголовки починають з великої літери і не ставлять крапку наприкінці.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів (за необхідності). Якщо в роботі вжито специфічну термінологію, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо, то їх перелік може бути поданий у вигляді окремого списку, який розміщується перед вступом. Якщо спеціальний термін, скорочення, символ чи позначення повторюється менше трьох разів, їх розшифровка наводиться в тексті при першому згадуванні.

Вступ розкриває сутність і стан проблеми та її значущість, підстави і вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. У вступі обґрунтовується актуальність теми, визначаються мета і завдання дослідження, формулюються об'єкт і предмет дослідження, вказується практичне значення отриманих результатів, наводяться відомості про апробацію результатів роботи та публікації. Таким чином, вступ – дуже відповідальна частина роботи. Він не тільки орієнтує магістранта на подальше розкриття теми, але й містить усі необхідні кваліфікаційні характеристики. Розглянемо основні частини вступу детальніше.

Актуальність теми. Вибір теми характеризує наукову зрілість і професійну підготовку магістра в галузі громадського здоров'я. Формулювання актуальності не повинно бути громіздким (1-2 сторінки). Досить розкрити головне – сутність проблеми, яка зумовлює актуальність теми. Тобто шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаними проблемами обґрунтовується доцільність роботи для застосування у практиці фахівця галузі громадського здоров'я.

Мета і завдання дослідження. При вивченні наукової проблеми виділяються ті питання, які недостатньо висвітлено у спеціальній літературі. Після цього переходять до формулювання мети і завдань, які необхідно вирішити в ході виконання кваліфікаційної роботи. Мета роботи тісно переплітається з назвою і повинна чітко вказувати, що саме обрано предметом дослідження. Завдання подають у формі переліку (узагальнити..., встановити..., розробити..., запропонувати... тощо). Формулювання завдань необхідно виконувати ретельно, тому що їхнє вирішення складе зміст розділів роботи. Це важливо також і тому, що заголовки розділів мають відповідати визначеним завданням дослідження.

Обов'язковим елементом вступу є формулювання об'єкта і предмета дослідження. **Об'єкт** – це процес або явище, що утворює проблемну ситуацію і обирається для дослідження. **Предмет** – це те, що знаходиться в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження знаходяться

у співвідношенні між собою як загальне і часткове. Саме на об'єкт і спрямована головна увага магістра, саме предмет дослідження зумовлює тему роботи, яка виноситься як заголовок на титульний аркуш.

Практичне значення отриманих результатів. У роботі наводять відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації щодо їхнього використання. Стисло характеризуються основні прикладні результати роботи та визначається можлива галузь їх впровадження.

Апробація результатів роботи і публікації. За наявності оприлюднення результатів кваліфікаційної роботи наводиться інформація про наукові та науково-практичні конференції, семінари, наради, на яких доповідалися результати роботи, а також вказується наявність публікацій у наукових журналах, збірниках наукових праць, матеріалах конференцій.

Слід зазначити, що всі наведені структурні елементи *вступу* повинні бути відображені без скорочень їх кількості і власних інтерпретацій назв, при цьому загальний обсяг *вступу* не повинен перевищувати 5-7 сторінок.

Основна частина кваліфікаційної роботи складається з розділів, підрозділів, за необхідності – пунктів та підпунктів. Кожний розділ починається з нової сторінки.

У розділах основної частини роботи докладно розглядається послідовність дослідження. Усі матеріали, які не мають суттєвого значення, виносяться в додатки.

Зміст розділів основної частини має точно відповідати темі роботи і повністю її розкривати. Стель викладу змісту розділів характеризує вміння магістранта стисло, логічно та аргументовано викладати матеріал відповідно до встановлених вимог.

Найбільш прийнятною є структура роботи, що передбачає три розділи:

- теоретичні питання, пов'язані з об'єктом дослідження;
- аналіз предмета дослідження;
- пропозиції щодо розв'язання складного завдання і проблеми у галузі громадського здоров'я за обраним предметом дослідження.

Для їхньої підготовки необхідно виконати таке:

- огляд літератури за темою та вибір напрямів досліджень;
- викладення загальної методики і основних методів дослідження;
- теоретичні й експериментальні дослідження;
- аналіз і узагальнення результатів дослідження.

У *першому розділі* магістрант окреслює основні етапи розвитку наукової думки за темою роботи. У стислому і критичному висвітленні внеску попередників він виявляє ті питання, які залишилися невирішеними, і визначає своє місце в розв'язанні проблемних питань. Далі автор обґрунтовує вибір напряму дослідження, розглядає теоретичне підґрунтя завдань, розробляє загальну методику проведення дослідження. Обсяг *першого розділу* не повинен перевищувати 25 сторінок.

У *другому розділі* роботи детально аналізується предмет дослідження. У результаті аналізу виявляються особливості, переваги й недоліки питання, що досліджується, на яких концентрується основна увага магістранта. Усе це повинно бути об'єктивізовано та за необхідністю ілюстровано графіками, таблицями, діаграмами та ін., що дає можливість наочно показати, де є «вузькі місця» і що треба здійснити для їхнього усунення. Обсяг *другого розділу* не повинен перевищувати 30 сторінок.

У *третьому розділі* подаються пропозиції щодо вдосконалення процесів, технологій, засобів, пов'язаних із досліджуваними питаннями. Викладення матеріалу основної частини підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній автором. Обсяг *третього розділу* не повинен перевищувати 25 сторінок.

У **висновках** дається послідовний виклад одержаних результатів в їхньому співвідношенні із загальною метою і конкретними завданнями, які було визначено і сформульовано у вступі. Саме тут концентровано дається те нове, що виноситься на обговорення й оцінку ЕК з присвоєння кваліфікації «магістр громадського здоров'я» в процесі захисту роботи.

Обов'язковою вимогою є демонстрація інноваційного мислення у поданні власних пропозицій щодо вирішення завдань та проблем галузі громадського здоров'я, обраних для дослідження.

Після заключної частини наводиться **список використаних джерел**, що значною мірою відображає рівень творчої роботи магістранта. Список використаних джерел формується у порядку появи посилань у тексті за наскрізною нумерацією та повинен містити не менш ніж 50 джерел інформації, у тому числі іншомовних авторів.

Додатки. За необхідності до додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття основного змісту роботи: таблиці допоміжних цифрових даних; ілюстрації допоміжного характеру. Бажано, щоб додатки не були великими за обсягом.

Мова і стиль кваліфікаційної роботи. При написанні кваліфікаційної роботи магістрант має посилається на авторів і джерела, з яких запозичив матеріали або розробки. Якщо в роботі використано матеріали, що належать також і співавторам, з якими були виконані спільні дослідження, магістрант повинен окремо відзначити цей факт.

Кваліфікаційна робота на здобуття кваліфікації магістра громадського здоров'я виконується виключно українською мовою. Спосіб викладання матеріалу повинен бути науковим та формально-логічним. Науковий виклад складається з міркувань, метою яких є доказ істин, встановлених унаслідок дослідження фактів дійсності. Для наукового тексту характерна смислова завершеність і цілісність. Завдяки використанню спеціальної термінології, з'являється можливість у стислій формі давати розгорнуті визначення і характеристики наукових фактів, понять, процесів і явищ.

Обов'язковою умовою об'єктивності викладу матеріалу є вказівка на те, яким є джерело повідомлення, ким висловлена думка, кому належить той або інший вислів. У тексті ця умова може бути реалізована за допомогою використання спеціальних слів і словосполучень (за повідомленням, за відомостями, на думку, за даними та ін.). Стиль письмової наукової мови – це безособовий монолог. Тому виклад ведеться від третьої особи, оскільки увагу зосереджено на змісті й логічній послідовності повідомлення, а не на суб'єктові.

Якостями, що визначають культуру наукової мови, є *точність*, *ясність* і *стислість*. Смислова *точність* – одна з головних умов, що забезпечує наукову і практичну цінність наведеної в тексті кваліфікаційної роботи інформації, оскільки неправильний добір слова може істотно спотворити значення написаного, допустити двояке тлумачення тієї або іншої фрази, надати всьому тексту небажаної тональності. *Ясність* – це вміння писати доступно і дохідливо. *Стислість* означає вміння уникнути непотрібних повторів і зайвої деталізації.

У роботі необхідно логічно і аргументовано викладати зміст і результати досліджень, уникати загальних слів і бездоказових тверджень..

5. ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

5.1. Загальні вимоги

Оформлення кваліфікаційної роботи магістра має відповідати загальним вимогам до наукових робіт згідно з державним стандартом ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти, у сфері науки та техніки. Структура і правила оформлення».

Обсяг кваліфікаційної роботи повинен становити 70-85 сторінок тексту. У зазначений обсяг не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які займають усю сторінку. Але всі сторінки зазначених елементів кваліфікаційної роботи підлягають нумерації на загальних засадах.

Текст кваліфікаційної роботи набирають на комп'ютері та друкують на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм) через 1,5 міжрядкового інтервалу. Для набору тексту використовують текстовий редактор Word: шрифт - Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt. При наборі формул і виконанні таблиць, схем, діаграм, рисунків тощо рекомендується використовувати відповідні редактори Текст кваліфікаційної роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

Абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту і дорівнювати 1,25, вирівнювання тексту по ширині. Шрифт друку повинен бути чітким, чорного кольору середньої жирності, щільність тексту – однаковою. Для виділення окремих місць допускаються також курсив, напівжирний курсив і напівжирний шрифт.

Заголовки структурних частин кваліфікаційної роботи – «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ 1», «РОЗДІЛ 2», «РОЗДІЛ 3», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» – друкують великими літерами напівжирним шрифтом симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу напівжирним шрифтом. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці в підбір до тексту звичайним шрифтом. У кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка. Кожну структурну частину кваліфікаційної роботи треба починати з нової сторінки.

5.2. Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака «№». Нумерація сторінок кваліфікаційної роботи має бути наскрізною (включаючи ілюстрації) і проставлятися у правому верхньому куті аркуша без крапки.

Першою сторінкою кваліфікаційної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок кваліфікаційної роботи. На титульному аркуші номер сторінки не проставляють.

Сторінки із заголовками структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» не нумерують. Номер розділу проставляють після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. У кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. У кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок пункту. Пункт може не мати заголовка.

Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

Ілюстрації (фотографії, креслення, діаграми, схеми, графіки, карти) і **таблиці** необхідно подавати в кваліфікаційній роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації й таблиці, які розміщені на окремих сторінках кваліфікаційної роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю, рисунок або креслення, розміри яких більші за формат А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або в додатках.

Ілюстрації позначають скороченням «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.2. (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назву і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Наприклад: Рис. 3.1. Показники поширеності захворювань.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком тих, що подані в додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця

першого розділу).

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз праворуч над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 1.2».

Формули (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад, перша формула третього розділу позначається таким чином:

$$\gamma_{ij} = \frac{b_{ij}}{\sum_{i=1}^n b_{ij}} \quad (3.1)$$

Примітки до тексту і таблиць, в яких вказують довідкові та пояснювальні дані, нумеруються послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші декілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1. Розрахунок на 1000 населення ...

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

Використані джерела нумеруються арабськими цифрами без знака «№».

5.3. Ілюстрації

Основними видами ілюстративного матеріалу в кваліфікаційній роботі магістра є рисунок, де можуть бути зображені схема, діаграма, графіки, блок-схеми, алгоритми. Якість ілюстрацій повинна забезпечувати їхнє чітке відтворення. Ілюстрації повинні бути виконані за допомогою комп'ютерної техніки на білому папері. У кваліфікаційній роботі слід застосовувати лише штриховані ілюстрації та оригінали фотознімків.

Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують після номера ілюстрації по центру. За необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (під рисунковим текстом).

5.4. Таблиці

Цифровий матеріал, як правило, оформляється у вигляді таблиць. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву не підкреслюють.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків має бути не менше 8 мм.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку сторінок кваліфікаційної роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою.

Приклад побудови таблиці

Таблиця

		Назва таблиці					
Головка						Заголовки граф	
						Підзаголовки граф	
Рядки							

Боковик (заголовки рядків) Графи (колонки)

Приклад оформлення головки таблиці

Таблиця 1.2

Динаміка показників стану здоров'я дорослого населення України						
Показник	Одиниця виміру	Роки				
		2004	2005	2006	2007	2008

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. При цьому назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах однієї сторінки. Якщо рядки або графи таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її головку, у другому випадку – боковик.

Якщо текст, який повторюється у графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінити лапками; якщо з двох або більше слів, – то при першому повторенні його замінюють словами «Те ж», а далі лапками. Ставити лапки замість цифр, марок, знаків, математичних і хімічних символів, які повторюються, не слід. Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять риску.

5.5. Формули

У кваліфікаційній роботі написання формул рекомендується виконувати за допомогою стандартних математичних редакторів Microsoft Office.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій їх подано у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишати не менше одного вільного рядка. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (x) і ділення (:).

5.6. Посилання

При написанні кваліфікаційної роботи необхідно давати посилання на джерела, матеріали або окремі дані, ідеї та висновки, на основі яких розробляються проблеми, завдання, питання, вивченню яких присвячено кваліфікаційну роботу. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них є наявний матеріал, який не включено до останнього видання. Посилання в тексті кваліфікаційної роботи на джерела слід позначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: «... у працях [1-7]...»; «... у працях [1; 7; 23]...».

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання в кваліфікаційній роботі, наприклад: «... у монографії [7, с. 48]...».

Посилання на ілюстрації кваліфікаційної роботи вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад: «рис. 1.2».

Посилання на формули вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад: «... у формулі (2.1)».

На всі таблиці кваліфікаційної роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «...у табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3»; «див. рис. 2.1».

5.7. Список використаних джерел

Наприкінці кваліфікаційної роботи магістра наводиться список використаних джерел. До цього списку включаються публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, на які є посилання в роботі. Всі джерела вказуються мовою видання.

Бібліографічний опис списку використаних джерел оформлюється здобувачем згідно з вимогами Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»

Приклади оформлення списку використаних джерел за їхніми видами наведено в додатку 4.

5.8. Додатки

Додатки оформлюють як продовження кваліфікаційної роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини (книги), розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті кваліфікаційної роботи.

Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках кваліфікаційної роботи, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої літери симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток ...» і велика літера, що позначає цей додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: «Додаток А», «Додаток Б» тощо. Один додаток позначається як «Додаток А».

При оформленні додатків окремою книгою на титульному аркуші під назвою кваліфікаційної роботи друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ».

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад: А. 2 – другий розділ додатка А.

6. ПОРЯДОК АНТИПЛАГІАТНОЇ ПЕРЕВІРКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Основні принципи дотримання академічної доброчесності, поняття дотримання та порушення академічної доброчесності, види академічної відповідальності, порядок притягнення до академічної відповідальності учасників освітнього і наукового процесу визначені Положенням про академічну доброчесність у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця.

З метою недопущення фактів академічного плагіату у кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти, що виконуються в Університеті, рекомендується дотримання алгоритму забезпечення перевірки:

- написана кваліфікаційна робота подається для попередньої перевірки керівнику кваліфікаційної роботи;
- за умови позитивного висновку керівника робота в електронному вигляді направляється для перевірки на академічний плагіат до науково-дослідної частини;
- здобувачу вищої освіти надається «Висновок експертної комісії про проведену експертизу щодо академічного плагіату у письмовій роботі».
- у випадках виявлення академічного плагіату робота повертається здобувачу на доопрацювання із кінцевим строком подання на повторну перевірку 10 робочих днів.

Перевірку на антиплагіат у НМУ імені О. О. Богомольця здійснюється шляхом застосування системи StrikePlagiarism.com (Польща). Система StrikPlagiarism.com була визнана ENAI (Європейською мережею академічної чесності) однією з найкращих систем боротьби з плагіатом, оскільки вона є найбільш зручною для використання освітніми установами та видавцями.

Рекомендовані показники оригінальності тексту у письмових роботах здобувачів вищої системи згідно стандартів програмного забезпечення StrikePlagiarism.com, з яким співпрацює університет:

- кількість запозичень не складає більше 30-50% Коефіцієнту подібності 1 (КП1), який визначає запозичені комбінації з 5 слів*;
- кількість запозичень в роботі не перевищує 5% Коефіцієнта подібності 2 (КП2), який визначає запозичені комбінації з 25 слів*.

*- всі подані роботи для проведення експертизи щодо наявності академічного плагіату у письмових роботах проходять експертний аналіз і можуть бути повернутими на доопрацювання, якщо коефіцієнти подібностей нижче допустимих, але в роботі виявлені наступні ознаки плагіату:

- невірно оформлені цитати;
- великі фрагменти запозиченого тексту;
- запозичення в результатах проведених досліджень;
- в роботі наявні ознаки махінацій з текстом: заміна символів, прихований текст, білі символи тощо.

** - «Висновок експертної комісії про проведену експертизу щодо академічного плагіату у письмовій роботі» може видаватися у разі незначного перевищення порогових значень коефіцієнтів запозичень, якщо під час експертного аналізу:

- виявлені запозичення в роботі є фрагментами офіційних документів (закони, накази, державні стандарти тощо), загальновідомими науковими поняттями та визначеннями, класифікаціями тощо, що не являється плагіатом;
- цитати оформлені згідно з правилами цитування;
- цитати правильно відображено в списку використаних джерел;
- робота не містить ознак маніпуляцій з текстом.

7. ПОРЯДОК І ТЕРМІНИ ПОДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ДО ЗАХИСТУ

Закінчивши роботу з технічного оформлення, магістрант розпочинає підготовку до захисту роботи, яка включає підготовку документів і матеріалів, необхідних для захисту на засіданні ЕК з присвоєння кваліфікації «магістр громадського здоров'я».

До публічного захисту кваліфікаційної роботи допускаються здобувачі вищої освіти, які повністю виконали всі вимоги навчального плану та отримали позитивний відгук наукового керівника та позитивну рецензію.

У відгуку наукового керівника (Додаток 5) відзначаються: актуальність і значення теми дослідження; оцінка якості та достовірності проведених досліджень; аналіз наукових висновків, що виносяться на захист, їх коректність, достовірність та практична значущість кваліфікаційної роботи; аналіз правильності оформлення кваліфікаційної роботи; недоліки роботи (за наявності); загальна оцінка роботи, де зазначається рекомендовано або не рекомендовано до захисту.

У разі позитивного відгуку наукового керівника робота передається на рецензування рецензенту, визначеному кафедрою та погодженому завідувачем кафедри. До рецензування кваліфікаційних робіт можуть залучатись викладачі профільюючої кафедри, інших кафедр університету, керівники та фахівці ведучих підприємств, установ, організацій сфери охорони здоров'я.

Рецензент проводить кваліфікований аналіз сутності та основних положень роботи, оцінює актуальність теми, самостійність підходу до її розкриття, наявність власної точки зору, вміння користуватися методами наукового дослідження, ступінь обґрунтованості висновків та достовірності отриманих результатів, їх новизни і практичної значущості. Поряд з позитивними сторонами зазначаються і недоліки. Рецензія оформлюється окремим бланком (Додаток 6).

Магістрант подає до ЕК:

- паперовий примірник кваліфікаційної роботи, на титульній сторінці якої повинні бути ПШБ та підписи здобувача вищої освіти, наукового керівника, гаранта освітньої програми та завідувача кафедри;

- відгук наукового керівника;

- рецензію на кваліфікаційну роботу;

- висновок експертної комісії про проведену експертизу щодо академічного плагіату у письмовій роботі.

Для виступу на засіданні ЕК слід підготувати тези доповіді, *розкриваючи* сутність, теоретичне і практичне значення результатів роботи. У структурному відношенні доповідь краще подати у вигляді двох частин, кожна з яких являє собою самостійний смисловий блок, хоч загалом вони є логічно взаємопов'язаними і являють собою результати єдиного дослідження.

Рубрикація *першої частини* відповідає тим смисловим аспектам, стосовно яких формулюються актуальність теми, мета і завдання роботи, методи дослідження, а також подається зміст розділів роботи.

У *другій частині*, особлива увага приділяється підсумковим результатам роботи з демонстрацією інноваційного мислення у поданні власних пропозицій. Наводяться також критичні порівняння й оцінки. Закінчується доповідь переліченням загальних висновків.

Доцільно підготувати відповіді на зауваження рецензента. Вони повинні бути стислими, чіткими і добре аргументованими.

Вимоги до ілюстративного матеріалу:

Ілюстративний матеріал на захист надається у паперовому вигляді та, *за бажанням*, у вигляді комп'ютерної презентації у середовищі Microsoft PowerPoint. Кількість роздаткового матеріалу – 8-10 листів формату А4. Кожний лист роздаткового матеріалу містить визначені здобувачем вищої освіти та керівником візуальні об'єкти: текст, табличний матеріал, діаграми, рисунки та схеми, які мають смислове навантаження в роботі та дають змогу наочно ілюструвати зміст доповіді. Роздатковий матеріал підшивається у папки (5 папок), кожна з яких розпочинається із титульної сторінки (Додаток 3). У верхньому правому куті кожного аркуша повинен бути номер аркуша. Презентація Microsoft PowerPoint відповідає паперовому варіанту роздаткового матеріалу.

8. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Порядок захисту кваліфікаційних робіт магістра визначається Положенням Про організацію та проведення атестації здобувачів вищої освіти в НМУ імені О.О. Богомольця.

Захист кваліфікаційної роботи магістра відбувається публічно на засіданні атестаційної екзаменаційної комісії, склад якої затверджується у встановленому порядку. Здобувач вищої освіти готує для виступу доповідь та ілюстративний матеріал до неї. Під час захисту здобувач вищої освіти доповідає і демонструє основні положення результатів дослідження, відповідає на запитання членів екзаменаційної комісії та інших присутніх на захисті фахівців

Захист кваліфікаційної роботи магістра проводиться за заздалегідь розробленим графіком на відкритому засіданні атестаційної екзаменаційної комісії у такому порядку:

- виступ головуючого (голова комісії, або його заступник) з інформацією про захист роботи, вказуючи її назву, прізвище, ім'я і по батькові автора, а також наявність необхідних документів;

- доповідь здобувача вищої освіти, у якій повинен бути представлений короткий виклад проблеми, яка позначена темою кваліфікаційної роботи магістра, принципи теоретичні та практичні підходи та прийоми її вирішення, а також пропозиції автора щодо вдосконалення або розробки методів вирішення конкретних проблемних питань об'єкта дослідження (до 10 хвилин);

- відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії і присутніх на захисті, під час яких магістрант пояснює і, за необхідності, обстоює свою точку зору, виявляючи при цьому

скромність в оцінці своїх наукових результатів і тактовність відносно тих, хто ставить запитання (15-20 хвилин);

- оголошення відгуку наукового керівника й рецензії;
- відповіді на зауваження, представлені у відгуку наукового керівника та рецензії;
- заключне слово наукового керівника (за бажанням).

Обговорення результатів дослідження має характер наукової дискусії, в якій можуть брати участь усі присутні на захисті. Після завершення дискусії магістрантові може бути надане заключне слово (за його бажанням). На цьому основна частина процедури захисту закінчується.

Захист проходить українською мовою. У випадку захисту кваліфікаційної роботи магістра іноземною мовою здобувач вищої освіти має заздалегідь погодити це питання на своїй кафедрі й кафедрі мовної підготовки. Для цього необхідно подати відповідну заяву в директорат Навчально-наукового інституту громадського здоров'я та профілактичної медицини.

На закритому засіданні членів ЕК підбиваються підсумки захисту кваліфікаційних робіт і приймається рішення про їх оцінку з урахуванням таких складових: актуальність теми; чіткість і конкретність постановки цілі та завдань; наявність концепції в аналітичній частині роботи; наявність елементів наукового дослідження; рівень якості дослідної частини роботи; використаний науково-методичний апарат – методи, методики, моделі, системи показників та оцінок тощо; практичне значення для галузі, регіону, окремого підприємства або організації; рівень обґрунтування запропонованих заходів щодо вирішення проблемних завдань; наявність обґрунтованості висновків, пропозицій та рекомендацій; самостійність і оригінальність постановки проблемних питань, суджень, оцінок, висновків; стиль й мова викладу – ясність, образність, лаконічність, логічність, послідовність, дотримання граматичних, орфографічних норм і вимог; якість ілюстративного матеріалу до доповіді та оформлення кваліфікаційної роботи

Оцінка кваліфікаційних робіт виставляється на підставі оцінювання рівня виконання змістової частини та рівня публічного захисту і фіксується у протоколі засідання ЕК у балах 200-бальної шкали.

№ з/п	Складові оцінювання	Критерії оцінювання	Кількість балів
1	Виконання змістової частини роботи за відгуком наукового керівника	Самостійність та ініціативність виконання роботи	0-15
		Відповідність роботи темі, меті та завданням, якість оформлення	0-15
		Логічна послідовність та інформаційний аналіз матеріалу	0-15
		Обґрунтованість висновків та їх відповідність поставленим задачам	0-15
		Зміст та доцільність використання інформаційно-ілюстративних матеріалів	0-15
		Статті, тези, патенти, акти впровадження тощо	0-15
		Участь в науково-практичних заходах	0-10
2	Оцінювання роботи рецензентом	Актуальність і значення теми	0-10
		Оцінка використаних методів дослідження	0-10
		Оцінка якості та достовірності проведених досліджень	0-10
		Оцінка запропонованих заходів та пропозицій, практичної цінності та	0-10

		ефективності	
		Логічність та обґрунтованість висновків	0-10
3	Оцінювання публічного захисту роботи	Лаконічність та логічність доповіді	0-10
		Якість демонстраційного матеріалу	0-10
		Відповіді на запитання, уміння вести дискусію за темою роботи	0-30

Оцінювання результатів захисту кваліфікаційних робіт відбувається за такими загальними критеріями:

«відмінно» – тема кваліфікаційної роботи актуальна для галузі, або установи, закладу, на матеріалах якого виконувалася робота, має практичну значущість; за змістом робота відповідає її темі та завданням, оформлена відповідно до вимог стандарту; в роботі використано сучасні методи дослідження, сучасні інформаційні технології та програмне забезпечення, сучасні методичні підходи до вдосконалення діяльності галузі (підприємства), або процесу, згідно з напрямом теми роботи, які мають інноваційний характер; висновки та пропозиції аргументовано і оформлено належним чином; доповідь слухача логічно побудована; відповіді на запитання лаконічні, конкретні, аргументовані;

«добре» – тема роботи актуальна для галузі (підприємства), має практичну значущість; за змістом робота відповідає її темі та завданням, оформлена відповідно до вимог стандарту; в роботі використано сучасні методи дослідження, сучасні інформаційні технології та програмне забезпечення, сучасні методичні підходи до вдосконалення діяльності галузі, установи закладу, згідно з напрямом теми кваліфікаційної роботи; висновки та пропозиції аргументовано і оформлено належним чином, але припущено незначних неточностей у розрахунках або оформленні; доповідь слухача стисла, конкретна; відповіді на запитання конкретні, але недостатньо аргументовані;

«задовільно» – тема роботи актуальна, але не має практичної значущості; за змістом робота відповідає її темі та завданням, проте оформлена з порушенням вимог стандарту; в роботі використано сучасні методи дослідження та стандартне програмне забезпечення, широко відомі методичні підходи до вдосконалення діяльності галузі установи закладу, згідно з напрямом теми роботи; висновки та пропозиції частково аргументовано, але припущено значних неточностей у розрахунках; доповідь слухача стисла, конкретна; відповіді на запитання не конкретні, не аргументовані.

Результати захисту кваліфікаційних робіт магістра оцінюються з використанням Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) (за шкалою "A", "B", "C", "D", "E", "FX", "F"); національної системи ("відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно"); власної системи закладу вищої освіти (за 200-баловою шкалою); комплексної системи оцінювання.

За результатами публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра на закритому засіданні екзаменаційна комісія більшістю голосів приймає рішення щодо оцінки захисту і роботи (враховуючи відгук керівника, зовнішнього рецензента, зміст доповіді, відповіді на запитання).

При отриманні здобувачем вищої освіти позитивної оцінки за результатами захисту кваліфікаційної роботи, екзаменаційна комісія присвоює йому ступінь вищої освіти "магістр" за спеціальністю 229 "Громадське здоров'я".

Результати захисту та інформація про присвоєння здобувачам ступеня вищої освіти "магістр" за спеціальністю 229 "Громадське здоров'я" оголошується на відкритому засіданні екзаменаційної комісії.

За результатами підсумкової оцінки визначаються кращі кваліфікаційні роботи магістрів, що мають науково-практичне значення. Після закінчення роботи екзаменаційної комісії кваліфікаційні роботи магістрів передаються в архів закладу вищої освіти (директорату Навчально-наукового інституту громадського здоров'я та профілактичної медицини) та зберігаються там впродовж п'яти років.

Здобувачі вищої освіти, які отримали незадовільну оцінку, відраховуються з

університету та мають право на поновлення та повторний захист протягом трьох років. Екзаменаційна комісія має визначити, чи може здобувач вищої освіти представити на повторний захист ту ж кваліфікаційну роботу в доробленому вигляді або необхідна зміна теми роботи.

У випадку, якщо студент не з'явився на засідання екзаменаційної комісії для захисту ВКР, то в протоколі екзаменаційної комісії відзначається, що він є не атестованим у зв'язку з неявкою на засідання екзаменаційної комісії. У разі нез'явлення здобувача з поважних причин для захисту кваліфікаційної роботи, такий студент після пред'явлення підтверджуючих документів про поважність причини відсутності на захисті, може захистити кваліфікаційну роботу в інший день, але в межах часу роботи відповідної екзаменаційної комісії щодо атестації здобувачів вищої освіти.

Якщо здобувач освіти не згодний з результатом оцінювання кваліфікаційні роботи магістрів, він може звернутися до голови екзаменаційної комісії відповідно правил і процедур, що регламентовані Положеннями про роботу екзаменаційної комісії та проведення атестації випускників у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця.

Голова екзаменаційної комісії готує звіт, у якому відбивається аналіз рівня підготовки здобувача вищої освіти та якості виконання випускної кваліфікаційної роботи, відповідність теми роботи сучасним вимогам, недоліки у підготовці роботи, даються рекомендації щодо покращення навчального процесу. Звіт голови обговорюється екзаменаційної комісії на засіданні Вченої ради Навчально-наукового інституту громадського здоров'я та профілактичної медицини.

Зразок заяви студента на затвердження теми кваліфікаційної роботи магістра

Директору Навчально-наукового інституту
громадського здоров'я та профілактичної
медицини Національного медичного
університету імені О.О. Богомольця

_____ (науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

студента (ки) _____ форми
навчання за спеціальністю
229 «Громадське здоров'я»

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

З А Я В А

Прошу затвердити мені тему кваліфікаційної роботи магістра:

_____.

«__» _____ 202_ р.

_____ / _____
підпис ініціали та прізвище

Форма завдання на кваліфікаційну роботу магістра

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені О.О.БОГОМОЛЬЦЯ**

КАФЕДРА ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

Освітній рівень магістрСпеціальність 229 «Громадське здоров'я»

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри громадського
здоров'я, д.мед.н, професор

_____ Т. С. Грузева
_____ 20__ року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА**

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «___» _____ 20__ р. № _____

2. Строк подання здобувачем вищої освіти роботи _____

3. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка

Здобувач вищої освіти _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник кваліфікаційної роботи _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Зразок оформлення титульного аркушу кваліфікаційної роботи магістра

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені О.О.БОГОМОЛЬЦЯ**

КАФЕДРА ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему _____

Здобувач вищої освіти
групи _____, спеціальності
229 «Громадське здоров'я»
ОПП 229 «Громадське здоров'я»

підпис

Прізвище, ім'я,
по батькові

Науковий керівник
науковий ступінь,
вчене звання

підпис

Прізвище, ініціали

Керівник освітньо-
професійної програми
науковий ступінь
вчене звання

підпис

Прізвище, ініціали

Завідувач кафедри,
науковий ступінь
вчене звання

підпис

Прізвище, ініціали

ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

(відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання», наказу МОН від 12.01.2017 р. №40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації»*).

Характеристика джерела	Приклад оформлення
КНИГИ	
Один-три автори	<p>1. Нечаюк Н. О. Педагогічні інновації в системі громадського здоров'я: монографія. К. : Видавничий дім «Кондор», 2019. 252 с.</p> <p>2. Яворовський О., Шевцова В., Зенкіна В. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці : навч. посіб. 2-ге вид., доп. К. : Медицина, 2018. 288 с.</p> <p>3. Goldsteen R. L., Goldsteen K. G., Dwelle T. L. Introduction to Public Health: Promises and Practice : textbook. 2nd edition. New York City : Springer Publishing Company, 2014. 288 p.</p>
Чотири автори	Вибіркове комплексне вивчення стану здоров'я населення, приурочене до Всеукраїнського перепису 2001 року: методологія та організація: наук.-метод. посіб. / В. М. Пономаренко, Т. С. Грузева, Ю. А. Хунов, Т. К. Кульчицька. Київ ; Луганськ, 2003. 206 с.
П'ять і більше авторів	Громадське здоров'я: навч. посіб. / Т. С. Грузева, Л. І. Галієнко, Н. В. Гречишкіна та ін.; за ред. Т.С. Грузевої. К. : Книга-плюс, 2021. 296 с.
Без зазначення автора	<p>1. Oxford Textbook of Global Public Health. 6th edition / Ed. by R. Detels, M. Gulliford, A. Karim, C. C. Tan. Oxford : Oxford University Press, 2017. 1728 p.</p> <p>2. Загальне охоплення послугами охорони здоров'я – для всіх і всюди: матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю до Всесвітнього дня здоров'я 2018 р. (Київ, 5-6 квіт. 2018 р.). К., 2018. 241 с.</p>
Розділ у книзі	Грузева Т. С. Поняття про здоров'я. Особливості професійної і виробничо-обумовленої захворюваності медичних працівників. <i>Здоров'я медичних працівників: підручник</i> / за заг. ред. О. П. Яворовського. К. : ВСВ «Медицина», 2021. С. 324–341.
Багатотомні видання	Family Medicine : textbook : in 3 books : Book 2. Symptoms and Syndromes in Clinical Course of Internal Diseases / L. S. Babinets et al. ; ed. by : О. М. Нуріна, Л. М. Pasiyeshvili. Kyiv : Medicine Publishing, 2018. 376 p.
СТАТТІ	
у періодичних виданнях	<p>1. Аналіз забезпеченості медичними кадрами населення України у період реформування медичної галузі / Н. В. Гречишкіна, Л. О. Литвинова, О. М. Донік та ін. <i>Клінічна та профілактична медицина</i>. 2021. № 1(15). С. 48–57. doi.org/10.31612/2616-4868.1(15).2021.06.</p> <p>2. Грузева Т. С., Антонюк О. Я. Демографічні тенденції в умовах пандемії COVID-19: фокус на менеджменті діабету в Україні. <i>Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України</i>. 2022. № 4 (94). С. 24-32.</p> <p>3. Studying anxiety as a predictor in students to predict the development of burnout / В. І. Palamar, S. P. Palamar, Т. І. Miyer et al.</p>

	<i>Wiadomości Lekarskie</i> . 2023. Vol. LXXVI, No 5 (pt 1). P. 1054-1062. doi: 10.36740/WLek202305125.
у газеті	1. Андрущенко В. Академічна недоброчесність як виклик інтелектуальній спроможності нації. <i>Голос України</i> . 2018. 20 лип. С. 10. 2. Стойка О. О. Імунопрофілактика. <i>Здоров'я киян</i> . 2018. 19 січ. С. 3.
ЗБІРНИКИ	
матеріалів конференції	1. Паламар Б.І., Грузева Т.С. Формування сучасної інституційної структури підготовки кадрів для системи громадського здоров'я. Громадське здоров'я в соціальному та освітньому просторі – виклики в умовах воєнного стану та перспективи розвитку: матеріали п'ятого симп. з міжнар. участю з громад. здоров'я (Тернопіль, 21-23 верес. 2022 р.). Тернопіль : ТНМУ, 2022. С. 74-76. 2. Іншакова Г.В., Шестак Н.В. Вплив навколишнього середовища на здоров'я населення старшого віку. Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини: матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Київ, 15 берез. 2023 р.). К., 2023. С. 85-86.
тез конференцій	Prevalence of risk factors for non-communicable diseases among primary healthcare specialists and level of their knowledge, skills and attitudes towards prevention work / D. D. Dyachuk, T. S. Gruzieva, O. L. Zyukov et al. Dni Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego Kongres Medycyny i Zdrowia Wsi: Streszczenia Abstracts (Lublin, 24-26 May 2015). Lublin, 2015. P.72.
Автореферати дисертацій	Гречишкіна Н. В. Обґрунтування та розробка системи організації профілактичної діяльності закладів загальної практики/сімейної медицини: автореф. дис. ... канд. мед. наук : 14.02.03. К., 2008. 24 с.
Стандарти	ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Чинний від 2016-07-01]. К. : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.
Електронні ресурси	1. Screening programmes: a short guide. Increase effectiveness, maximize benefits and minimize harm. Copenhagen : WHO EURO, 2020. 58 p. URL : https://apps.who.int/iris/handle/10665/330829 . 2. Друк В. В. Сучасні наукові підходи щодо дослідження поняття комунікація в державному управлінні. <i>Державне управління: удосконалення та розвиток</i> . 2017. №4. URL : http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1062 .
Нормативно-правові акти	1. Про систему громадського здоров'я : Закон України від 06.09.2022 р. № 2573-IX. Дата оновлення 06.11.2023. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#Text (дата звернення 15.11.2023). 2. Про організацію надання послуг консультування і тестування на ВІЛ-інфекцію, гепатити В і С, інфекції, що передаються статевим шляхом, у мобільних пунктах та мобільних амбулаторіях: наказ МОЗ України від 14.02.2012 р. № 114. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1001-12#Text (дата звернення 09.09.2023). 3. Конституція України. Відом. Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

* Правила скорочення слів згідно з ДСТУ 3582:2013 Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень в українській мові. Загальні вимоги та правила та ДСТУ 7093:2009 Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Скорочення слів і словосполук, поданих іноземними європейськими мовами

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені О.О.БОГОМОЛЬЦЯ**

КАФЕДРА ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

ВІДГУК

керівника кваліфікаційної роботи

Прізвище здобувача вищої освіти _____

Тема кваліфікаційної роботи _____

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, __ розділів, висновків та рекомендацій, списку використаних джерел у кількості _____, додатків _____, ілюстративного матеріалу: таблиць ____, рисунків ____.

Загальна кількість сторінок основної частини роботи _____

1. Актуальність і значення теми

2. Оцінка якості та достовірності проведених досліджень

3. Оцінка запропонованих заходів та пропозицій, практичної цінності та ефективності

4. Зауваження та недоліки

5. Загальний висновок

Керівник кваліфікаційної роботи магістра _____

(підпис)

« _____ » _____ 20__ р.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені О.О.БОГОМОЛЬЦЯ**

КАФЕДРА ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

**РЕЦЕНЗІЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

Прізвище здобувача вищої освіти _____

Тема кваліфікаційної роботи _____

1. Актуальність і значення теми

2. Оцінка використаних методів досліджень

3. Оцінка якості та достовірності проведених досліджень

4. Оцінка запропонованих заходів та пропозицій, практичної цінності та ефективності

5. Логічність та обґрунтованість висновків

6. Зауваження та недоліки

7. Загальний висновок

Місце роботи та посада рецензента _____

Прізвище, ініціали _____

Підпис _____

« _____ » _____ 20 ____ р.

Навчальне видання

**Методичні рекомендації до виконання
кваліфікаційної роботи магістра**

для магістрантів усіх форм навчання
за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

**Укладачі: Грузєва Т.С.
Паламар Б.І.
Галієнко Л.І.
Гречишкіна Н.В.
Іншакова Г.В.
Литвинова Л.О.**

Відповідальний за випуск Т.С. Грузєва